

طرح درس نظری

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

نام و شماره درس: روش شناسی و نقد پژوهش های کمی و کیفی در پرستاری مقطع PhD	تعداد واحد و نوع واحد (نظری/عملی): ۳/۵ واحد ؛ ۳ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی
رشته و مقطع تحصیلی: پرستاری ، مقطع دکتری	مدت زمان ارائه درس: هر هفته ۴ ساعت (سه شنبه ۸-۱۰ و ۱۰-۱۲)
دروس پیش نیاز: ندارد	محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
نام مسنول برنامه: دکتر عاطفه قنبری	تلفن و روزهای تماس:
آدرس ایمیل: at_ghanbari@gums.ac.ir At_ghanbari@yahoo.com	

اهداف کلی درس:

- شناخت اصول نظری و عملی پژوهش های کمی و کیفی و روش های پژوهش متداول در آنها

اهداف اختصاصی درس: پس از پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود :

- اهمیت و جایگاه پژوهشهای کمی را در پرستاری توضیح دهند .
- انواع پژوهشهای کمی را شرح داده (مطالعات توصیفی ، همبستگی ، مورد /شاهدی ، مقطعی و طولی، مزاعات تجربی ، کارآزمایی کنترل شده تصادفی، کارآزمایی در عرصه ، مطالعات هم گروهی ، مرور سیستم ها و فراتحلیل) و کاربرد آن ها را در موقعیت های متفاوت تحلیل کرده و با یکدیگر مقایسه نمایند .
- روش های جمع اوری اطلاعات در مطالعات کمی را تحلیل نمایند .
- انواع روش های تعیین روایی و پایایی ابزار و خطاهای رایج در این زمینه را تحلیل نمایند .
- فرایند تجزیه و تحلیل اطلاعات و جمع بندی داده ها را مرتبط با روش پژوهش کمی تبیین کنند.
- اهمیت ، فلسفه و دیدگاه پژوهش کیفی را توضیح دهند .
- روشهای مختلف جمع اوری اطلاعات و نمونه گیری در تحقیقات کیفی را شرح دهند .
- روایی و پایایی ، نحوه جمع بندی و تحلیل داده ها را شرح دهند .
- نحوه استحکام داده ها و ملاحظات اخلاقی را در داده های کیفی تبیین نمایند .
- روشهای پژوهش کیفی (تحلیل محتوا ، گراند تیوری، اقدام پژوهی ، پدیده شناسی (فنومنولوژی)، قوم نگاری، تحقیق تاریخی) را تبیین نمایند.
- اصول کلی نقد تحقیق را تبیین کنند.
- فرایند نقد تحقیقات کمی و کیفی را تبیین و مقایسه کنند .
- چک لیست های مناسب جهت ارزیابی نقادانه انواع تحقیقات کمی و کیفی را طراحی کنند

- مناسبت موضوع و هماهنگ بودن اهداف سوالات / فرضیات را در انواع تحقیقات کمی و کیفی مورد نقد و بررسی قرار دهند .
- مرور بر متون را در انواع تحقیقات کمی و کیفی را ارزیابی کنند .
- چهارچوب مفهومی / نظری / دیدگاه فلسفی را در انواع تحقیقات کمی ، کیفی مورد نقد و ارزیابی قرار دهند .
- روایی و پایایی داده ها را در انواع تحقیقات کمی ، کیفی مورد نقد و ارزیابی قرار دهند .
- روش های به کار رفته در فرایند گردآوری داده ها و روش تجزیه و تحلیل داده ها و بحث و تفسیر یافته ها را در انواع تحقیقات کمی ، کیفی مورد نقد و ارزیابی قرار دهند.
- انواع تحقیقات کمی ، کیفی را از نظر اصول کلی نگارش و رفرنس نویسی مورد نقد و بررسی قرار دهند .

جدول زمانبندی ارائه برنامه درس : نیمسال اول سال ۹۸-۹۹ سه شنبه ۸-۱۰ و ۱۰-۱۲

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
۱			فلسفه و دیدگاه پژوهش کمی و تبیین روشهای کمی	خانم دکتر قنبری ، آقای دکتر تبری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۲			انواع پژوهشهای کمی و ویژگیهای آن و مناسبت آن با مشکلات موجود در حرفه پرستاری (همبستگی ؛ مورد شاهد ؛ کوهورت ، مقطعی)	خانم دکتر قنبری ، آقای دکتر تبری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۳			انواع پژوهشهای کمی و ویژگیهای آن و مناسبت آن با مشکلات موجود در حرفه پرستاری (تجربی، کارآزمایی ؛ field trial؛ فرا تحلیلی)	خانم دکتر قنبری ، آقای دکتر تبری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۴			جامعه پژوهش ، نمونه و محیط پژوهش، روش های نمونه گیری ، روایی و پایایی ابزار	خانم دکتر قنبری ، آقای دکتر تبری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۵			تجزیه و تحلیل و جمع بندی داده های کمی، کاربرد نتایج پژوهش در عمل ، و عملکرد مثبتی بر شواهد	خانم دکتر قنبری ، آقای دکتر تبری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۶			اهمیت ، فلسفه ، و دیدگاه پژوهش کیفی ، تعاریف ، اجزای تحقیقات کیفی	خانم دکتر جوادی و آقای دکتر امامی	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۷			پدیده شناسی (phenomenology)	خانم دکتر جوادی و آقای دکتر امامی	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۸			قوم نگاری (Ethnography) و تحقیق تاریخی	خانم دکتر جعفر آقایی ، خانم دکتر طاهری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۹			نظریه پایه (Grounded Theory)	خانم دکتر جعفر آقایی ، خانم دکتر جوادی	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس
۱۰			تحقیق عملی (Action Research)	خانم دکتر طاهری ، خانم دکتر قنبری	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی ، تمرین ، ارائه مقالات و نقد	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	کلاس

کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	اقای دکتر تبری	تحلیل محتوا (Content Analysis)			۱۱
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	خاتم دکتر جوادی امامی	روش های مختلف جمع آوری داده ها و نمونه گیری در تحقیقات کیفی			۱۲
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	خاتم دکتر طاهری	اعتبار و پایایی و روند جمع بندی و تحلیل داده ها در تحقیقات کیفی			۱۳
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	"	ملاحظات اخلاقی و نحوه تأمین استحکام داده ها در پژوهش های کیفی			۱۴
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	خاتم دکتر طاهری	روند جمع بندی و تحلیل داده ها در تحقیقات کیفی			۱۵
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	گروه	نقد پژوهش های کمی (موضوع مفاهیم و گامهای پژوهش، مقایسه و تحلیل و ارزشیابی) (همبستگی ؛ مورد شاهد؛ کوهورت، مقطعی)			۱۶
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	گروه	نقد پژوهش های کمی (موضوع مفاهیم و گامهای پژوهش، مقایسه و تحلیل و ارزشیابی) (تجربی، کارآزمایی؛ field trial؛ فرا تحلیلی)			۱۷
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	گروه	نقد پژوهش های کیفی (توصیف واضح، تناسب و دقت روش شناسی، دقت تحلیلی، پیوند نظری ، ارتباط داشتن) (پدیده شناسی، گراندد تنوری)			۱۸
کلاس	ویدیو پروژکتور پاورپوینت	سخنرانی تعاملی همراه با بحث گروهی، تمرین، ارائه مقالات و نقد	گروه	نقد پژوهش های کیفی (توصیف واضح، تناسب و دقت روش شناسی، دقت تحلیلی، پیوند نظری ، ارتباط داشتن) (تحقیق عملی، تحلیل محتوا)			۱۹

منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس - در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد)

References:

1. Streubert HJ, Carpenter DR. **Qualitative Research in Nursing: Advancing the Humanistic Imperative.** Lippincott Williams & Wilkins, 2011; 470 pages.
 2. Polit DF. Beck CT. **Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice.** Eighth edition, North American, 2013; 512 pages.
 3. **Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice, 9th Edition.** Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2011.
 4. Hancock B., Ockleford E. and Windridge K. **An Introduction to Qualitative Research.** The NIHR RDS EM / YH, 2009.
 5. Neergaard MA, Olesen F, Andersen RS, Sondergaard J. **Qualitative description – the poor cousin of health research?** BMC Medical Research Methodology 2009, 9:52.
 6. Murphy E, Dingwall R. **Qualitative Methods and Health Policy Research.** New York, Aldine de Gruyter 2003.
 7. Pope C, Mays N (Eds). 3rd edition. **Qualitative Research in Health Care.** London, BMJ Publishing Group 2006. 168 pages.
 8. Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S. (eds.). **The Sage Handbook of Qualitative Research, Third Edition,** Sage, Thousand Oaks, 2005.
 9. Page K. **Effective Interviewing: A Handbook of Skills and Techniques.** 2nd edition. Robert Edenborough. 2002.
۱۰. کوربین ج و اشتراوس آ. اصول تحقیق کیفی : شیوه ها و رویه ها توسعه گراند تئوری کوربین و اشتراوس. ترجمه دهقان نیری، فخر موحدی ، اسماعیلی ، صادقی و طیبی ، تهران: انتشارات اندیشه رفیع ، ۱۳۹۲.
۱۱. اشتراوس آ و کوربین ج . اصول روش تحقیق کیفی ، نظریه مبنایی ، رویه ها و شیوه ها . ترجمه محمدی ، بیوک . تهران : پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ، ۱۳۸۷.
۱۲. ادیب حاج باقری محسن ، پرویزی سرور ، صلصالی مهوش . روش های تحقیق کیفی . تهران : انتشارات بشری ، ۱۳۸۶.
۱۳. هالووی ۱ ، ویلرا. روشهای تحقیق کیفی در پرستاری . ترجمه عابدی حیدر علی و همکاران . تهران : انتشارات بشری ۱۳۸۵.

امکانات آموزشی:

- ویدئو پروژکتور
- پاور پوینت
- پایان نامه ها
- مقالات

موضوع ارزشیابی	نمره
حضور فعال در کلاس و بحث گروهی	۱۰ درصد
انجام تکالیف و تمرینات درسی هر جلسه و ارایه شفاهی و کتبی آن	۲۰ درصد
ارائه یک طرح پیشنهادی ابتدایی تحقیق کیفی	۷۰ درصد
جمع نمرات	۱۰۰ درصد

مقررات و انتظارات از دانشجو: هر دانشجو طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- آنجایی که از شیوه های یادگیری فراگیر محور در آموزش این درس استفاده می شود ، از این رو حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی و ارائه پروژه ها گام به گام و به موقع در طول ترم از اهمیت خاصی برخوردار است.
- به هنگام تدریس مباحث مربوط به انواع روش های تحقیق کیفی و کمی ، در جلسات نقد دانشجو موظف است با نظرات اساتید ، یک مقاله یا رساله ای که از روش پژوهش کیفی و کمی خاص استفاده کرده اند را مورد بررسی قرار داده و با توجه به یافته های خود ، دلایل انتخاب روش در مقاله را مورد بررسی قرار داده و به صورت شفاهی ارائه دهد.
- دانشجو موظف است در هر جلسه نقد ، با انتخاب ۲ مقاله مناسب و چک لیست مناسب جهت نقد آن به ارزیابی نقادانه مقاله به طور شفاهی (با استفاده از وسایل سمعی بصری) و کتبی بپردازد
- هر دانشجو موظف است یک طرح پیشنهادی ابتدایی را بسته به موضوع و روش مورد علاقه خود تهیه نموده و به صورت کتبی تا یک هفته پیش از جلسه پایانی ترم به اساتید تحویل دهد.